

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: Ing. V. S.,** zastoupen JUDr. Miroslavem Pinkasem, advokátem, se sídlem 28. října 14, Jablonec nad Nisou, proti **žalovanému: Okresní státní zastupitelství v Jablonci nad Nisou,** se sídlem Liberecká 8/593, Jablonec nad Nisou, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, ze dne 19. 5. 2004, č. j. 59 Ca 72/2004 - 15,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu JUDr. Miroslavu Pinkasovi, **se přiznává** odměna v částce 2150 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Jablonci nad Nisou ze dne 18. 12. 2003, zn. 117/2001 - 3, byla podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu jako nedůvodná zamítnuta stížnost žalobce proti usnesení policejního orgánu OO PČR v Jablonci nad Nisou ze dne 10. 4. 2001, č. j. ORJN - 231/JN - TČ - 2001, kterým bylo podle § 159 odst. 1 trestního řádu odloženo trestní oznámení žalobce ze dne 27. 2. 2001, že dne 27. 2 2001 se členové hlídky justiční stráže Okresního soudu v Jablonci nad Nisou a následně hlídka OO PČR v Jablonci nad Nisou dopustili trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. b) trestního zákona, protože jej bezdůvodně omezili na jeho

osobní svobodě po dobu nejméně 30 minut, když se domáhal v době polední přestávky vstupu do podatelny v budově Okresního soudu v Jablonci nad Nisou.

Proti tomuto usnesení podal žalobce správní žalobu, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, usnesením ze dne 19. 5. 2004, č. j. 59 Ca 72/2004 - 15, odmítl. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí nebylo vydáno správním orgánem ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), není jej možno podřadit ani pod žádnou jinou z vymezených oblastí ustanovení § 4 s. ř. s. Bez pravomocí soudu zabývat se danou věcí nejsou splněny základní podmínky řízení a tento nedostatek je z povahy věci neodstranitelný, soud proto nemůže v řízení pokračovat a žalobu v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž setrval na svém názoru, že je namístě a v souladu s ústavním pořádkem a pravomocí obecných soudů, aby se jeho podáním v rámci systému správního soudnictví soudy zabývaly. Neakceptuje úvahy soudů, že „činnost státního zastupitelství se více blíží justiční činnosti než správnímu úřadu“. Má přitom za to, že činnost soustavy státních zastupitelství je široká, zahrnující jak složku trestní, tak i správní. Namítá při tom, že se soud dostatečně nevypořádal s tím, že pokud věc posoudil jako úkon v trestním řízení a nikoliv jako akt v oblasti výkonu veřejné správy, zda a za jakých okolností by se mohl domáhat v této věci přezkoumání soudem. Poukazuje přitom na to, že podle § 6 s. ř. s. jsou z rozhodování soudů ve správním soudnictví vyloučeny především věci, o nichž rozhodují soudy v civilním či trestním řízení. O to se však podle stěžovatele v daném případě nejedná (věc nelze přezkoumat soudem v rámci trestního řízení) a z tohoto důvodu proto věc z pravomoci správního soudu nemůže být vyloučena. Neztotožňuje se s tím, že pokud je dotčen na svých právech, není v daném případě postup při vyřizování jeho záležitosti (podání) přezkoumatelný nezávislým soudem. Má proto za to, že v daném případě je namístě právě postup podle soudního řádu správního. Rovněž namítá, že krajský soud se ve svém rozhodnutí dostatečně a jednoznačně nevypořádal s tím, že pokud je soustava státního zastupitelství podřazena v Ústavě k moci výkonné, proč její úkony nejsou akty při výkonu veřejné správy (nejedná se zde o výkon veřejného žalobce). Stěžovatel má tedy za to, že krajský soud danou záležitost nesprávně posoudil a kasační stížnost podává z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s.

Státní zástupce Mgr. D. T. ve vyjádření ke kasační stížnosti z 13. 10. 2004 uvedla, že rozhodnutí krajského soudu považuje za správné. Poukázala na to, že do pravomoci správních soudů podle soudního řádu správního nepatří přezkoumávání rozhodnutí státních zástupců, učiněných podle trestního řádu v rámci jejich pravomocí v přípravném řízení trestním. V daném případě policejní orgán i státní zástupce rozhodli správně v souladu s trestním zákonem i trestním řádem a v rámci svých pravomocí, daných jim zákonem o Policii, zákonem o státním zastupitelství, trestním zákonem i trestním řádem. Kasační stížnost proto shledala bezdůvodnou.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud při tom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje stížnostní důvody podle § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s. Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (§ 4 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.), dále o ochraně proti nečinnosti správního orgánu, o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, kompetenčních žalobách (§ 4 odst. 1 písm. b/ až d/ s. ř. s.) a ve věcech volebních, politických stran a politických hnutí (§ 4 odst. 2 s. ř. s.).

Činnost veřejné správy vykonávají subjekty k tomu oprávněné na základě zákona. Správní akty jsou jednostranné správní úkony, které v jednotlivých případech autoritativně řeší právní poměry určitých adresátů. Jsou výrazem vrchnostenské správy. Právní význam správního aktu spočívá v tom, že je bezprostředně zaměřen na vyvolání právních účinků, spočívajících ve vzniku, změně nebo zániku a nebo v autoritativním potvrzení vztahu správního práva.

Státní zastupitelství však není takovým orgánem, který by mohl rozhodovat ve správním řízení o právech a povinnostech fyzických či právnických osob. Působnost státního zastupitelství je vymezena v části druhé zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, v platném znění. Podle § 4 a § 5 uvedeného zákona státní zastupitelství podává jménem státu obžalobu v trestním řízení a plní povinnosti, které mu v souvislosti s tím trestní řád ukládá, dále je oprávněno podat návrh na zahájení občanského soudního řízení jen v případech, které stanoví zákon. Další působnost stanoví v trestním řízení trestní řád a v občanskoprávním řízení občanský soudní řád.

Tento zákon tedy vůbec nepředpokládá, že by státní zastupitelství jakkoliv rozhodovalo podle předpisů ve správním řízení, tedy v žádném případě není založena pravomoc ve správním řízení rozhodovat o právech a povinnostech. Ani z Ústavy České republiky nelze dovozovat charakter státního zastupitelství jako orgánu správního, neboť i článek 79 výslovně uvádí právní poměry ministerstva a jiných správních úřadů na rozdíl od článku 80, který se zabývá další institucí, a to státním zastupitelstvím. Přestože státní zastupitelství je v Ústavě zařazeno k moci výkonné, nejedná se o vykonavatele veřejné správy ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť při výkonu své působnosti vystupuje jako nezávislý a nestranný státní orgán. Jedná se o zvláštní druh státního orgánu, který se od správních úřadů odlišuje druhem činnosti, tj. zastupování veřejné žaloby, odlišnost je možno dále odvodit z jeho nezávislosti.

V daném případě státní zastupitelství vystupovalo jako orgán činný v trestním řízení, a nikoliv jako správní orgán ve smyslu již uvedeném, a toto trestní řízení není veřejnou správou. Podle článku II odst. 2 Listiny základních práv a svobod lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem který zákon stanoví; správní procesní předpis se soudním přezkumem zákonnosti (soudní řád správní) přitom vylučuje pravomoc správního soudu v trestním řízení. Pokud se stěžovatel domnívá, že rozhodnutí státního zástupce není v souladu s právními předpisy, musí své námitky uplatnit v rámci

soustavy státních zastupitelství podle zákona č. 283/1993 Sb., jak byl o tom ostatně již poučen krajským soudem.

Lze tedy uzavřít, že napadené usnesení státního zástupce bylo úkonem orgánu činného v trestním řízení, a správní soud proto nemá pravomoc posuzovat a přezkoumávat zákonnost tohoto úkonu. Krajský soud proto postupoval správně, když v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. žalobu stěžovatele odmítl.

Ze všech shora uvedených důvodu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Zástupci stěžovatele JUDr. Miroslavu Pinkasovi, který byl ustanoven soudem pro řízení o kasační stížnosti, náleží odměna za dva úkony právní služby po 1000 Kč, a to příprava a převzetí zastoupení a podání doplňku kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. b/ a d/ ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f/ vyhlášky č. 177/1996 Sb)., k nimž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 75 Kč ke každému úkonu – celkem 150 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.). Odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu, neboť jde o zastupování v řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu